

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 17. grudna 1886.

List 51.

Sveto leto h koncu gre!

Svetega leta je le še prav malo dni! Urno tedaj na delo, kdor ga še ni opravil. Vsaki katoličan, vsaki otrok, ki je že pri spovedi bil, bi moral poskerbeti, da dobi odpustek svetega leta. Sveti oče papež to iskreno priporočajo. Usmiljenemu Bogu je neizrečeno ljubo, da se verniki pečajo za odpustek svetega leta, še posebno ubogi grešniki, ki so ga tako neizrečeno potrebni. In kako dobro je to za verne duše vseh, koliko se jih zamore rešiti!

Tedaj na noge, le urno k opravilom!

Potrebno je: 1. svete zakramente prejeti (kteri še niso bili pri sv. Obhajilu, zadostuje spoved); 2. cerkve obiskati; 3. dvakrat se postiti; 4. milošnjo dati.

Kdor še ni opravil, ali kateri hoče še enkrat pred koncem to storiti, je zdaj še čas. „Nebeško kraljestvo silo terpi.“ Morebiti so še šolarji, rokodelski, štacunarski, tergovski dečki, pastirji, hlapci, dekle, ki niso še opravili.

Kteri so bili morebiti pri spovedi, pa ne odvezani, naj hité, da jih čas ne prehití. Ktere je zadrževalo popotvanje ali druge opravila, naj se zdaj podvizajo.

Po mestih utegnejo biti na dolgu še marsikteri ubožni, bolni, stari, ali pijančevanju udani ljudje, ki še niso opravili. Pa tudi vozniki in razni delavci po fabrikah, železnicah so zastali, — le urno, le urno: sveto leto gre h koncu!

Marsikteri gospodje profesorji, učitelji, vradniki po pisarnah in vsakterih službah in stanovih najberže niso še nič storili za sv. leto. Bodete videli, kako bo Bog od Vas še več zahteval pri sodbi, kakor od nevednih vsakdanjih ljudi; zato

ne vterdite svojih src, ko slišite glas zveličanja!

Premnogi sedanjih ne bodo nobenega sv. leta več doživeli — zdaj je še čas, pa prav kratek: torej na delo!

Pridi, o Jezus, ne mudi se!

Kedor opazuje cerkvene molitve v adventnem času, ne more zgrešiti gorečih prošenj, katere se v njih nahajajo. Kakor je ljudstvo pred prihodom Zveličarjev s hrepenenjem prosilo odrešenika: „Vi oblaki, rosite ga,“ takc tudi moli v adventnem času sv. Cerkev: „Pridi, o Gospod, in ne odlašaj, reši Svoje ljudstvo greha.“ V molitvah prve adventne nedelje moli: „Vstani, o gospod, in pridi v pomoč, da odidemo preteči nevarnosti naših grehov in da dosežemo naše zveličanje pod Tvojim varstvom.“ In četero nedeljo molimo: „Vstani, o Gospod, v svoji moči in hiti nam s Svojo močjo v pomoč, da s Tvojo milostno prizanesljivostjo to dosežemo, česar nam branijo naši grehi.“

Naj bolj ginljive so pa vendar molitve, katere se molijo v tako zvanih velikih antifonah, katere se opravljajo od 17. grudna pa do Svetega večera in sicer pri večernicah. V njih je Zveličar vedno v podobah imenovan; molitve za vsaki dan od 17.—23. grudna se glasijo:

17. grudna: „O Modrost, katera si izšla iz ust Najvišjega in gospoduješ od kraja do konca sveta in vse vladaš z mogočnostjo in ljubeznjivostjo, pridi in vodi nas po poti modrosti!“

18. grudna: „O Adonaj (naš Gospod) in vodnik hiše Izraelove, kateri si se prikazal Mojzesu v gorečem germu in si mu na gori Sinaju dal postave, pridi in oprosti nas z močno roko.“

19. grudna: „O korenina Jesetova, ki stojiš v znamenje ljudstvu, in pred katerim kralji spoštljivo obmolcknejo, in h kateremu narodi prosijo, pridi in nas oprosti, ne mudi se dalje!“

20. grudna: „O ključ Davidov in žezlo Izraelove hiše! Ti odpreš in nikdo ne more zapreti, Ti zapreš in nikdo ne more odpreti: pridi in pelji iz ječe vjete, kateri sedé v temi in smertni senci.“

21. grudna: „O zgodnja danica, odsev večne luči in solnce pravice, pridi in razsvetli njé, ki sedé v temini in smertni senci.“

22. grudna: „O kralj narodov, kateri te pričakujejo, Ti vogel: i kamen, kateri razdvojeno zedinjaš, pridi in reši človeka, ki si ga naredil iz ila.“

23. grudna: „O Emanuel, naš kralj in postavodajalec, ki ga pričakujejo narodi, da jih odrešiš, pridi in odreši nas, Gospod, naš Bog!“

Tako tedaj moli sv. Cerkev. — Kaj neki je vzrok tako gorečim molitvam?

Sveta Cerkev, razsvitljena od sv. Duha, spozná celo velikost odrešenja, katero je zveršil včlovečeni Sin Božji, naš Odrešenik na zemlji; Ona spozná, da zamorejo ljudje le z vero v Jezusa zveličati se in da dosežejo le tedaj pravo srečo, ako spolnujejo njegove nauke; ona spozná, da le skozi njo in po milostih, katere ji je Zveličar podelil, je mogoče doseči večno srečo. — Zatoraj je njeno serce polno tuge in žalosti, ker vé, koliko jih je še po širokem svetu, katerim se pogreša sveta luč, in to so pogani (ajdje), nevérniki in krivoverci; žalostna je tudi radi tega, ker vé, koliko jih živí v pregrehah, čeravno so bili vsled milosti Božje rojeni kot njeni otroci; da veliko jih je taci, kateri so svojo vero popolnoma zgubili. Njena žalost je tem večja, ker ona spozná, v kaki nevarnosti večne pogube so taki, in ker zná ceniti strahovitost večnega pogubljenja.

Zatoraj sv. Cerkev v Adventu, ko pričinja novo leto in z njim deljenje njej izročeni milost Božjih, opominja vse zgubljene in zagrešene, da naj se vernejo v njeno naročje, naj se spozorijo, z Bogom spravijo in naj se trudijo z njeno pomočjo, milostjo in pravim kerščanskim življenjem večno zveličanje doseči. Da bi jim olajšala pokoro, vpravá sv. Cerkev adventni čas temu primérno: Ona prepové veselice, da bi v miru in tihoti pokora toliko več teknila; ona upravi poste in zatajevanja in se tudi sama v spokorno obleko — v višnjevo obleče.

Ob enem, ko žaluje Cerkev, želí da bi se ljudje rešili in zveličali; zatoraj iskreno prosi Boga, naj pride in naj se ne mudí, naj vso svojo moč porabi in milost razliva, da vsem, kateri čakajo zveličanja in sedé v temini in smertni senci, pripomore k spreobrnjenju in k večnemu zveličanju.

Kdo bi se tako gorečim molitvam ne pridružil? Da, vsi pravi udje svete katoliške Cerkve, kateri so njenega duha, se ji pridružijo. Njim se smilijo oni nesrečni, zatoraj molijo za nje in darujejo svojo molitev, samo da bi jim izprosili pravo spoznanje; oni molijo toraj za pogane (ajde), nevércce, brezvércce, molikovavce, krivoverce in terdovratne grešnike. Z gotovostjo se smemo nadjati, da takošne prošnje in molitve veliko pripomorejo, da se jih mnogo verne v naročje sv. Cerkve, kateri so sedeli v smertni senci.

Kako je pa z nami? Ali je v naših sercih, v našem življenju — v govorjenju in djanju — vse primérno resnici kristjanski? Bog daj, da bi bilo takó! Pa, oh koliko je v našem življenju še nekerščanskega! Kako slabo je še vterjena vera in njene resnice v naših sercih! Le prevečkrat je naše govorjenje, mišljenje in djanje v slabem soglasju z resnicami sv. vere. Mi imamo sicer kristjansko-katoliško vero, a kristjansko-katoliškega življenja je premalo viditi.

Prevdarimo tedaj tudi mi klic sv. Cerkve, ki pravi: „Bratje, ura je prišla, da vstanimo iz spanja.“ Porabimo sveti adventni čas, da s pravo pokoro zadostimo za sedanje grehe in začnemo novo življenje, katero se bode vjemalo z resnicami svete vere, da se vredno pripravimo na prihod Odrešenikov. Potem lahko zakličemo tudi mi s sv. Cerkvijo: „Ne mudí se, o Gospod, pridi z vso Svojo milostjo in hiti nam na pomoč. Pridi, o Gospod,

pridi in odreši nas grehov! Vodi nas s svojo milostjo k pravemu kerščanskemu življenju in v večno zveličanje!“ (Sendb.)

Poslednja nedelja po Bink. 1886.

Obletnica 800letnice v Št. Vidu nad Ljubljano, 21. listop. 1886. *)

Takrat se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu. Mat. 24.

Velike slovesnosti so se godile v tej duhovniji in v pričujoči cerkvi sv. Vida lansko leto od 20. kim. do 18. vinotoka. Bil je 800letni spomin, odkar se je bila tukaj pričela fara l. 1085. Sv. Oče Leon XIII sami so spoznali imenitnost tega spomina in so odperli cerkveni milostni zaklad za tiste, kateri bi se slovesnosti vdeležili, in upati smemo, da za žive in za mertve se je prav veliko dobrega storilo, mnoge duše so šle iz bridke ječe očiščevanja v večno veselje, ktere bi se sicer — kdo vé, kako dolgo še morale pokoriti v vicah; rešene so pa, ker svojci in prijatelji so jim zadobljene odpustke prilastili; in marsikteri grešniki so se v sveti spovedi rešili težkih okovov greha — Bog daj, da bi stanovitni bili ostali; pa tudi mnogi pravični so se v čednosti še bolj poterdili. Koliko je bilo pa tudi veselje za celo faro in za sosede, posebno za mnoge duhovnije, ki so se nekdanj štele k spoštovanju št. viški fari.

In kaj pravite, za kaj se je vse to godilo? Ali se vse to splačuje? Kje je tista stvar, ki zahteva taci trudov in stroškov? Tukaj-le notri je, vsak jo ima sam v sebi, v svojem sercu in ne dal bi je za noben denar, za nobeno ceno; zakaj ta predraga stvar je naša neumerjoča duša. In koliko je vredna ta stvar — ta človeška duša, se bode še bolj jasno pokazalo takrat, ko se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu. (Mat. 24.)

Pravil in pojasnoval sem vam, preljubi poslušavci, lansko leto med tistimi slovesnostmi o veliki luči, ki je bila posvetila v Betlehemu, o velikem znamenju sv. Križa na Kalvariji v Jeruzalemu, ter je potem ta luč prisvetila v Rim in od tam v naše dežele — tudi celo v tukajšne kraje. In zakaj je prisvetila našim očetom, za kaj so jo sprejeli, za kaj začeli hoditi v č. stitljivem sijanju te velike luči? Zato, da so se učili požnati nezmerno ceno svoje duše, za njo skerbeti in jo zveličati, ker Sin Božji jo je bil odrešil, ko je umerl za njo na Kalvariji, da bi se predraga duša nikomur ne zgubila. Danes obhajamo obletnico lanských slovesnosti. Da se v nas torej bolj živo ponoví pomen lanske slovesnosti, pomudimo se te drage trenutke, ki so nam odločeni za premislik — pomudimo se pri tem, kar imamo naj ime nitnišega v sebi, pomudimo se pri človeški duši in njeni vrednosti, in da bo bolj zanimivo za poslušavce, zedinimo ta premislik s spominki, ki vam jih je lanska 800letnica zapustila.

1. Osemstoletnica vam je zapustila nekatere spominke, ki so velike cene, nekatere zvezde, ki naj vam sijejo po potih vašega življenja. Pervi teh spominkov je novi križev pot, slikan od domačega mnogocenjenega in spoštovanega umetnika g. Miroslava Tomca. Čemu je ta spominek?... Zarad vas, zarad vaše duše; vsak postanek (štacija) vam kliče: Neskončne cene je tvoja duša — glej, kaj je Sin Božji maral zanjo preterpeti! In dvanajsti štacijon na verhu Kalvarije kliče,

Po razodetih željah naj se priobči, ako utegne kake dobre misli komu obuditi. Vr.

da se po vsem svetu razlega: Tako je Bog svet ljubil, tako je ljubil vaše duše, da je dal svojega Sina v smert, da vsi, ki vanj verujejo, bi se ne pogubili, temuč da bi imeli večno življenje. Iz cene, kakoršna se dá za kako reč, sklepamo, koliko da je vredna. Naša neumerjoča duša pa je stala naj viši ceno, Jezus Kristus je dal zanjo naj večji plačo — svojo kri, svoje življenje; tedaj mora duša naša v Božjih očeh imeti neskončno vrednost. Kaj se vam zdí, kaj bi mogel kdo dati očetu ali materi, da bi pustila svojega sina ali hčer v sužojost gnati, ali celo terpinčiti in umoriti? Mislím, da tega bi starši ne storili za nobeno plačo, za noben denar. Bog Oče pa je dal svojega Sina v 33letno prebitko življenje in poslednjič v smert na križu: vidite tedaj, koliko je pred Bogom vredna človeška duša. Varite tedaj, da je ne omadežate, ne oskrunite, ne zgubite! Ali iz tega spoznate tudi, kako drag je ta spominek — novi križev pot v vaši cerkvi — ki ga vam je zapustila 800letnica. Spoznali pa bomo to še vse bolj tisti poslednji dan, ko se bo prikazal Sin B. s svitlim križem na oblakih.

2. Drugi prelepi spominek od 800letnice je zali novi svetilnjak, svečnjak, luster, s prelepim sijanjem in z mnogimi svečami, lučicami, ki migljajo na vse strani in hišo Božjo razsvetljujejo. Zakaj to?.. Zarod duše; svetilnjak naj vam pomeni, da naj bode z božjo lučjo razsvetljevana tudi vaša duša, ter bo vredna podoba Božja. Luč sploh pomeni Kristusa, kateri je sam djal, da On je Luč sveta. Vosek pomeni naj čistejše telo Jezusa Kristusa; stenj in goreča luč pa njegovo presveto dušo. Kakor veliki svečnjak razsvetljuje celo cerkev, tako naj Jezusov nauk razsvetljuje vse pričujoče vernike. Ne le v ušesa, ampak v serce, v dušo mora segati ta presveta nauk, se ga prijeti, zboljšati, spreobrniti ga. Kadar se ozrite na veliki svečnjak, spomnite se tega nauka, in ako je med oznanovanjem besede božje, spominjajte se, da Jezus govori po svojem namestniku in razsvetljuje naše duše s svojim zveličanskim naukom.

Luč je silno prijazna stvar Božja. Le pomislite, kako žalostno bi bilo, ako bi Bog luči ali svitlobe ne bil vstvaril. Luč pa je zelo razločna in raznotera: solučna luč, mesečina luč, električna luč, samosvitna (fosforova) luč, plinova luč, severna svitloba, ognjena luč itd. Bog je vstvaril pa še neko posebno svitlobo, ki se imenuje nebeška luč. Ta nebeška luč je prečudna svitloba, ktera stori, da se telo in duša sveti. Jezus sam nima zastoj sijanja okrog glave; kako n. pr. se je svetil pri spremenjenji na Taboru! V življenji svetnikov velikrat beremo, da se je n. pr. ječa razsvetlila, kadar so svetnika ali svetnico zaperli vanjo, ali tudi o drugih prilikah. Telesa svetnikov se bodo o vstajenji od mertvih prečudno svetile, in sicer toliko bolj pri vsakem, kolikor bolj sveto je v svojem telesu živel; zato se tudi bere, da kakor se zvezda od zvezde loči, tako bo tudi po vstajenji od smerti, lepši in svetlejši bodo namreč, kateri so lepše in svetejše živeli, še zlasti kateri so vedno nedolžni, deviški bili. Ni mi treba pojasnovati, da pri zaverženih bode ravno nasprotno tej nebeški lepoti. Svetniki solučne svitlobe ne potrebujejo, pravijo pisma, svetili se bojo z nebeško svitlobo, ker Jezus se sveti kakor solnce in Jagne Božje jih bo razsvetljevalo. To se je kazalo pri mnogih svetnikih že v življenji. Sv. Frančišk Asiški je nekda prenočeval v samostanu sv. Klare in ko je sedel na zemlji revno večerjo vžival ter redovnicam nebeške reči pojasnoval: se je njegovo telo tako silno svetilo, da je bilo viditi, kakor bi klošter v ognji stal in da so sosedje pritekli na pomoč, misleč, da je požar vstal v samostanu. — Ranjki misijonar Fr. Pirc, ki počiva pri sv. Krištofu, je pripovedoval, kar smo tudi drugod brali, da se je bil

pred več leti v Ameriki prikazal svitel križ na nebu, in to enekrati, kar je pomenilo, da se bo od tistihdob sv. vera močno razširjala po Ameriki, — in to se tudi res godí. To je pač tolažno in veselo za tiste, ki se prizadevajo svoje počutke krotiti, svoje telo v svetosti ohraniti. (Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zastran zlate maše Leona XIII.)

V Rimu se bode prihodnje leto obhajala zлата maša sv. Očeta Leona XIII. V ta namen dela že delj časa veliki odbor laške katoliške družbe v Bolonji. Zraven tega se je pa tudi sestavil še poseben odbor za Avstrijo, kteremu na čelu so po vseh deželah prav slavni možje, kakor: Grof Karol Schönborn in knez Mavricij Lobkovic za Češko, gr. Vojuović za Dalmacijo, knez Konšt. Czar-toriski za Galicijo, pl. g. Fr. Reyer za Koroško, knez Windischgrätz za Kranjsko, markiz Fürstenberg za Moravijo, vojniški škof Gruša za spodnje Avstrijsko, gr. Henrik Brandis za gorenjo Avstrijo, gr. Karol Ghorgeski za Solnograško, gr. Fr. Ecclégarde za Šlezijo, knez Alfred Lichtenstein za Štirijo, čast. g. Albin Wildauer za Tirolsko, kan. Andrej Marušić za Goriško.

V Rimu je častni predsednik v odboru za omenjeno jubilejno obhajanje kardinal Schiaffino. O priliki te slovesnosti bode v Vatikanu tudi velika razstava raznih umetnih in dragocenih darov, ki jih goreči verniki pripravljajo sv. Očetu za zlatomašno darilo o tisti priliki. Razširjala se je pa misel, da sv. Oče ne želí daril svojih otrok, veliko bolj miloščinj, ki jih jim deli sinovska ljubezen.

Kardinal častni predsednik Schiaffino je terej predsedniku dotičnega odbora, komendatorju Acquaderni-ju, v Bolonjo pisal in v pismu overgel omenjene marnje, ki so se razširile. Kardinal pravi med drugim: če tudi so v sedanjem bridkem stauu sv. Očetu miloščinje zelo prijetne in drage, vendar enako želé tudi tacih umetnih darov, ker prelepi izdelki bodo razodevali gorečo ljubezen vernikov do Njih Svetosti in umetnost so papeži vselej ljubili in pospeševali: zakaj bi tudi zdaj to ne veljalo? (Sej take znamenite izdelke pozneje dobijo misijoni, cerkve itd.) Sv. Oče terej želé, da se omenjene stvari misli overžejo, kar tudi dunajski odbor naznanja.

Iz Ljubljane. (Oddajani darovi.) (Dalje.)

Šestega mal. serpana (jul.) poslal g. kan. dr. Ant. Jegliču v Sarajevo 221 gl. za misijone, maše itd. In zopet 17. jul. 114 gl. 70 kr.

21. jul. Oddal po dveh usmiljenih Sestrah: 72 gl. za milgsp. škofa v Banjaluki; 71 gl. za ondotne Sestre; 19 gl. za č. oo. Trapiste.

22. jul. Za cerkev sv. Antona v Štangi č. g. župu. Saje-tu 5 gl.

28. jul. Za cerkev v Želimljah 43 gl. 90 kr. č. g. ondotnemu č. g. duh. pastirju.

2. vel. serp. (avg.) za frančiškansko univerzo v Rimu 31 gl. v tukajšnjem frančišk. samostanu.

3. vel. serp. Preč. g. prof. Tom. Zupanu odhajočemu v Lurd zbirki 19 gl. 10 kr.

10. vel. serp. G. generalvikariju Grosu, odhajočemu v Ameriko: 90 gl. za misijonarja g. Tomazina, 40 gl. za g. misijonarja Buh-a, in 5 gl. za mis. itd.

17. vel. serp. Preč. P. Barbarič-u 17 gl. za intenc. in neki znesek (številko sem bil pozabil zapisati) za zidanje cerkve.

19. vel. sep. G. župniku Mesarju v Boh. Bistrici za ondotno cerkev 15 gl.

23. vel. serp. Za hišo katol. rokodelcev po č. g. kat. Ant. Keržiču oddal 19 gld.

31. vel. serp. V kn. škof. pisarno oddal: za papeža 254 gld. 20 kr. in 1 ces. cekin; za varhe Božj. groba v Jeruzalemu 108 gld.; za Leopold. družbo za Ameriko 17 gld. 50 kr.; za Bonifacijevo družbo 62 gld. 50 kr.; za sv. leto 66 gld.; za kristjane in misijone na Jutrovem 30 gld. 50 kr.; za pogorelce v Galiciji 6 gld.; za Gorenjce po povod. poškodovane še 7 gld.; za družbo čistega Spočetja na Jutrovem 25 gld.

2. kim. (sept.) Preč. g. vodju sv. Detinstva Andr. Zamejcu za bratovščino 122 gld. 80 kr.; za hiralnico ljubljansko 25 gld.

15. kim. Č. g. župnik Mat. Videmšku za cerkev v Osilnici 10 gld.

18. kim. Dr. A. Jegliču za intenc. 24 gld. 24 kr. (Dalje naal.)

V Terstu, 8. decembra. (S čim, kako in kdaj se preslavljata ss. Ciril in Metod.) Kakor je iz priloge razvidno, počela je podružnica sv. Cirila in Metoda v Terstu svoje delovanje z veselico in plesom v gledišču, in to v Adventu. V svojih pravilih (statutih) pravi ta podružnica, da je ustanovljena na katolišk o-n-a-r-o-d-n-i podlagi. Lepe besede, ali delovanje je povse nasprotno. Da se ima poštena veselica, naj še bode, akoravno ni nikako spodoben adventni čas za take zabave; — da se pa v veselice plete tudi ples, to se mora gledé na adventni čas oestro grajati, posebno ako se pomisli, da 7. t. m., kakor preddan praznika Marijinega brezmadežnega spočetja, je v Terstu zapovedani post, in da postni dan je bil letos tudi 8. t. m. K taki neprimérni veselici vabijo se naši pošteni okoličani, dobri katoličani, vabijo se tudi celo duhovni! To je prava ironija in razžaljenje za vsako občutljivo katoliško serce. Kje je tukaj katoliška podlaga? kje je národna podlaga? kajti naš narod je katoliški. Kaj bosta rekla sv. apostola, blagovestnika Ciril in Metod, da ju preslavlja s plesom, to še v adventnem času, in na postni dan? Taka je bila izjava cerkvene oblasti v Terstu in vsih dobrih katoličanov o začetju delovanja te podružnice, in zato Ti to tudi jest sporočim, draga „Danica“. *) Načelstvo družbe ss. Cirila in Metoda je v Ljubljani, in kakor čujem, so ji na čelu d. ki, ergo, vigilent (naj tedaj čujejo) . . . Smešno je tudi, da je ženska z govorom pričela veselilni večer, kakor čitamo v „Edinosti“ — z govorom, ki je poln zgodovinskih pomot. Kdor ga je sestavil, gotovo ne vé, kodaj so se naše južne slovarske pokrajine pokristjanile in po katerih blagovestnikih. in kedaj sta se rodila ss. Ciril in Metod. To je vender malo preveč blamaže.

Iz Sarajeva 9. t. m. naznanja preč. kanonik g. dr. Anton Jeglič, da se bode ondotni službeni list „Serce Isusovo“ o novem letu spremenil. Imenoval se bo „Verhbosna, katoličkoj prosvjeti“; izhajal bo 1. in 15. vsacega mesec: na celi poli v oblici prilično tako veliki kakor je pri Danici; veljal bo 3 gld. 50 kr. za celo leto; izdajal ga bo verbosanski kapitel, ki ga je prevzel v svojo lastnino. Donašal bo vse službene naredbe nadbiskupske, zatim članke o vsem, kar se šteje v katoliško bogoslovje, in sicer bolj po djanski strani; opisoval, razjasnoval bo v obče življenje katoliške cerkve v naših pokrajinah in sploh po svetu.

Gosp. kanonik vabi slovenske duhovne iz Ljubljanske, Mariborske, Goriške, Terzaške in Celovške škofije, da bi se blagovoljno naročili na ta list. Moram resnico govoriti, da ta mesečnik je že dozdej lepo vstreljal svoji nalogi in ni dvomiti, da v prihodnje bode še bolje,

*) Tacih reči amo se haji o ustanovljanji te družbe, kar amo tudi že o drugi priliki pokazali. Vr.

zlasti, ker obljubili so redno delati in pisati za list prav odlični možje. Vsakdo se gotovo zanima za cerkveno življenje v Bosni, iz tega lista bode sleherni kos spremeljati ondotni razvoj ter videti, kako in koliko napredva naša katoliška stvar. Moramo pa povdariti še to, da zlasti mladim gg. duhovnom je tudi do tega, da se privadijo hervaško-bosauskem jeziku, k čemur imajo tu lepo priliko.

Pervi list nameravajo nekterim prijateljem poslati na ogled. Kdor bi ga ne mogel prideržati, naj ga samo pogleda, in berzo „retour“ pošlje, da se bo vedelo, kako ravnati. Naročnino prejema: „g. dr. Ivan Koščak, kanonik v Sarajevu.“ Najlaglje se pošlje s pošto nakaznico.

K temu še pristavek dobrega prijatelja:

Tudi mi iskreno priporočamo novi list „Verbosno.“ Že sedaj so prebirali Slovenci radi „Serce Isusovo.“ Morebiti se po novem glasilu prične bolj vzajemno delovanje na cerkvenem književnem polju med nami in Hervati. Zagreb se vedno derži nekako ponosno. — Sicer piše gosp. kanonik, da je nova katedralka že pod streho; oboki na stranskih ladijah so gotovi, na srednji ne. Zvonika sta dodelana do pol višine. Spomladi se zgodaj prične zidanje. Cerkev bo jako lepa itd. Bog daj srečo!

Iz Amerike. (Zoper žganjerije.) „Wanderer“ piše, da je preč. Šenpavelski škof Ireland na povabilo republikanskega volitvenega odbora Hennepinskega okrožja imel govor v shodu Poljcev Mineapolskih. Govoril je v prid neke državne postave, vsled ktere naj bi vse kerčme v mestu in po deželi plačevale k navadni taksi še narmanj po 500 dolarjev davka na leto.

V vvodu višji pastir zavrača misel, da duhoven nima pravice očitno govoriti o javnih (politiških) vprašanjih. Duhovni kot državljani imajo ravno tiste pravice, kakor svetni ljudje. „Ni mogoče, imeti sočutje za naše soprebivavce, zlasti za veliki oddelek delavcev, da ne bi človek sovražil nezmernosti. Ravno zaradi svojega globokega sočutja za uboge in za delavce sem pred več leti Bogu obljubil, da dokler bom mogel z jezikom gibati, govoril bom zoper nezmernost. Vidil sem velike spremembe, ki so se godile po spreobrnjenju nezmernih k zmernemu življenju, in to mi je bilo plačilo za moje delo. Prevdarjal sem vzroke nezmernosti. Zastonj je, ako bi kdo hotel odstraniti nasledke nezmernosti, če vzrokov ne odpravi,“ rekel je škof.

Govornik je potem razložil počenjanje kerčmarjev, žganjarjev in kuharjev žganja, kako poišejo in porabijo vsako priliko, da si pridobivajo virov dobička. „Ne more se zidati nobena cerkev, da bi se ne vrival kak točaj.“ Kerčmarjenje prezira postave. V tem oziru je kerčmarstvo hujši sovražnik za Ameriko kot je bila pred kaj časom rogovilska južna Amerika. V Št. Pavlu so deležniki kerčmarstva bili ustanovili družbo „Kolumbijo,“ ktera vse nateza, da bi obtežila zverševanje postáv. Predsednik te družbe je očitno rekel, da družba ta ima v Minnesoti 75.000 glasov v svoji oblasti. Ako se kdaj v naši deželi poskusi narediti postavo, da bi se vtesnila hujava nezmernosti, so precej vmés kuharji žganja, ki z denarom išejo poskušnjo zatreti. Po misli g. govornika pa je ta reč veliko prašanje sedanjega časa. Med obema političkima strankama (demokratov in republikancev) govornik nabaja malo razložka, razun v tej reči. Ali v tej reči so se republikanci postavili na stran moralnosti (čednosti), in zato on (govornik) zdaj dela za republikansko družbo. Zanaša se, da misel zastra „High — License“ (visokega naklada na točajstvo) — bode zmagala bližnjo zimo. Da bi taki naklad vse vravnal, tega

govornik ne verjame; toda storil bode veliko; zmanjšal bo število žganjarij.

„Kriči se, da visoki naklad bode ubožne izločil iz točajske obertnije in to obertnijo bode spravil čisto v roke bogatinov. Dobro, naj ga imajo bogati! Ako so revni, zamorejo še prenašati njihove žene in otroci. Kar hočem jaz, je postava v prid revnih. Ugovor proti tej postavi je meni vzrok za postavo, in upam, da vsi naši poganjavci za družbe treznosti bojo z močjo in stauovitnostjo deržali skupaj, da se to zboljšanje doverši.“

Dolga in viharna pohvala je šumela govorniku, in predsednik naše „državne univerzitet“ je pomoožil zahvalo tega shoda tudi še s posebnim malim nagovorom.

Nauk za katoličane iz Amerike. Po daljši neki obravnavi v „Wandererji,“ katerim kandidatom naj bi se dajali glasovi, sklepa dopisnik „Sigma“ tako-le:

Po naši misli naj se katoličani kakor celota ne štejejo k nobeni posamezni stranki; bolje bi bilo, da si vstanovimo svojo lastno stranko za brambo svojih lastnih pravic, in dokler tega ni, moramo pa ravno zedinjeno deržati s tisto stranko, ki nam v vživanji naših pravic kot deržavljanov in katoličanov naj boljše poroštvo daje.

Tako mislimo mi — in delamo po tem prepričanji... Naš prijatelj je k dolgemu nemškemu spisu na koncu v slovenskem jeziku pristavil besede: „Prav dobro.“ —

Res je, ako se tega nauka ne bomo deržali, ne bomo imeli ne dobrih katoličanov in ne značajnih domoljubov.

Iz Amerike. St. Thom. Seminary, 25. listop. Naš premili gosp. škof Ireland so se k. p. mesca podali v Evropo, v Rim. Morda se nazaj gredé oglasijo tudi na Kranjskem. Potoma hočejo nabrati tudi nekaj dijakov iz viših razredov, bogoslovcev in profesorjev za vseučilišče v Washington-u (za bogoslovje in modroslovje, in mislim, tudi za naše semenišče). Učenje me veseli, poprijel sem se ga, kar se je le dalo, posebno modroslovja, ki je letos zelo težavno; vzeli smo dosedaj celo metafiziko, in pričeli bomo Theologio nat. in Ethiko in v nekolikih mescih bom začel ponavljati in se pripravljati za preskušnjo v bogoslovje.

Po mojem mnenju bi tedaj one knjige (za modroslovje) ne bilo potreba pošiljati, ker kakor lahko razvidite, bomo kmalo pri kraju in potem je ne bodem menda rabil. Ako bi pa hoteli poslati kako dobro nemško dogmatiko ali moralno za prihodnje leto, postavim slov. Koscovo, Vam bodem zelo hvaležen...

Kam pojdem o Božiču, še ne vem, tukaj imamo dobrih 14 dni počitnic. Mislim obiskati pč. g. T.; da bi le tako daleč ne bili, potem bi že bilo.

Priporočam se Vam tudi v molitev, da bi zamogel se dobro učiti, in doseči stan, katerega mi je Bog odmenil.

F. S. K.

Catechista et Inspector civilis. — Episcopus S. Hippolytanus sequens responsum a Nuntio Apotolico Vindobonensi accepit, ex quo patet quomodo se religionis magister gerat oporteat coram civili scholarum inspectore:

Illme. et Revme. Domine! Relato ad S. Sedem dubio in existimatissimis literis ab Amplitudine Tua Revnda. diei 21. Nov. p. e. datis, videlicet an Presbyter religionis magister continuare possit catechismum edocere coramInspectore scholastico. S. Sedes respondit: quod Episcopus Sanhippolytanus ob peculiare rationes et circumstantias ab ipso expositas permittere possit presbyteris ipsius Dioecesis, qui officio Magistrorum religionis funguntur, ut lectionem religionis, adveniente etiam inspec-

tore scholastico. continuent, sub conditione tamen, ne ipsi magistri religionis cuicumque interpellationi vel observationi respondeant, quam ipsis inspector circa eorum lectiones abusive facere praetenderet. Amplitudinis Tuae Illmae. ac Revmae. humilms. Addms. Lud. Archiepiscopus Thessalonicensis, Nuntius Apostolicus. Vindobonae d. 10. Decemb. 1874.

Exequiae — Viget in pluribus Dioecibus consuetudo ab antiquis temporibus invecata, vi cuius in deferendis funebri pompa fidelium cadaveribus, semel aut pluries feretrum in via sive platea deponitur, et post cantum Antiphonae: „Libera me domine“, lustrali aqua aspergitur, cum multiplici cleri emolumento. Quaeritur a huiusmodi consuetudo tolerari nec ne possit? Et sacra. Rituum Congregatio ad relationem infrascripti Secretarii a nonnullis Ordinariis super re interrogata, exquisita antea sententia unius ex Apostolic. Caeremoniarum Magistris, re mature expensa, ita respondendum censuit praefatae quaestioni: „Expositam consuetudinem, dummodo turpis lucri gratia non fiat, quod scandalum aut admirationem pareret, tolerari posse.“ Atque ita rescripsit die 30. novembris 1885.

Sv. Martin je vojščak kristijanski.

Mili, pobožni značaj se kaže v sv. Martinu že v otročjih letih pri ljubi materi doma. Globoko v serce so se mu vtisovale kristijanske lepe, vesele in tolažljive resnice, ktere je slišal mladenč v poduku za sv. kerst v Ticinski cerkvi. Mladenč 20letni že keršen na sv. imé Jezusovo, je pravi vojak, postaven, oblečen v božje orožje, opasan okoli ledji z resnico, obdan z oklepom pravice, in obut na nogah za oznanovanje evangelija miru, derži v rokah škit vere in nosi na glavi čelado zveličanja.

L. 356 obišče sv. Martin slovečega sv. Hilarija, škofa Poitierskega, da si od njega vzame meč Duhá. —

Sv. Martin, po evangeljsko oblečen, je pripravljen za popotvanje. V spanji je opomnjen, da naj obišče svojo domačijo, dom svojih staršev, in naj ondi oznanuje sv. vero kristijansko svojim ljubim domačinom. Na popotovanji svojem v naših gorenjskih snežnikih naleti na divje roparje; eden njih vzdigne sekiro, da mu glavo odseka, priskoči pa drugi tovarš, ki odbije topor. Vjetemu mladenču zvežejo roki in ga izročé stražniku, da ga opazuje in oropa. Hudobnež odpelje vjetnika do zatišja in ga izprašuje, kdo da je? Sv. Martin odgovori, da je kristijan, — pa praša ga ropar še dalje, ali se boji? V vsi prijaznosti pravi sv. Martin, da nikjer ni bil tako brezskerven kakor tukaj, ker dobro vé, da je usmiljenje Božje pri obsojenih naj bližje, in reče tolovaju: „Jezem sem na tebe posebno še, ker se ti ne podá roparstvo; ali bi se togotil Kristus Jezus nad teboj.“ Ropar kar obmolkne pri tih ostrih besedah. verjame Martinu, mu reši roki in pokaže mu pravo pot ter se priporoči, naj moli zanj pri Gospodu Jezusu.

Že je preteklo dvajset lét, da sv. Martin zopet vidi svoj rojstni kraj. Tukaj v Sabariji na očetovem domu goreče oznanuje sveto zveličansko vero. Ker je vse življenje sv. Martina zgoli lepa evangeljska živa ljubezen do bližnjega, to obuja, oživlja, ogreva dobra, mehka serca starodavnih Slovencev, radi sprejemajo vero kristijansko in dajó se kerstiti. Med njimi je tudi mati njegova.

J. Žan.

Novoletna.

Zarija je dan rodila —
Novo dobo v teku lét;

Novo leto podarila
Milost božja nam je spét.

Nova doba se začenja
Zopet nam današnji dan;
Polno nade, hrepenenja
Rad povsod je praznovan!

Kaj bo dalo leto mlado,
Bo li srečen njega tír? —
Bo spojnilo našo nado,
Nam li bode sreče vir? —

Kaj odločil mili Oče
Za prihodnji nam je čas? —
Pa naj pride, kar že hoče —
Vsikdar On skerbi za nas!

Prazne upe, prazne nade,
Kar je svetno, skoz in skoz,
Vse nečimurne razvade,
Časa naj odpelje voz!

Ves razpor naj skor poneha,
Sije naj ljubezni žár;
Skerbno varujmo se greha —
Čečnost bodi le nam mar!

Sloga osrečuj države,
Mir naj vlada čez in čez;
Ude Cerkve vse nas prave
Druži bratoljubja vez!

Ena misel naj prešine
Vse narode, celi svet;
Mir navdihaj vse družine,
Ki je prave Cerkve cvet!

Mir obdajaj vse narode,
Ki je prave sreče vir;
Naj po širni zemlji bode
Skoraj eden le pastir!

Novo leto, dans nastalo,
Vsim naj bode sreče vir;
Vsacemu naj pač bi dalo
Milost božjo, dušni mir!

Tako naj bi bilo leto,
Ki pozdravlja dans ga svet;
Z Bogom bode naj začeto,
Z Bogom naj končá se spet! I. Z.

Razgled po svetu.

Pariz. („*Liberalni pekl.*“) Brezvérske šole niso od zlodja, ampak od satana in njegovih hlapcev. To pričajo naslednje števila. L. 1869 je bilo na Francoskem zapravljenih v starosti do 16 lét 2658, od 16 do 21letnih pa 6982. L. 1885 je bilo zaradi prestopa toženih mladotnih že 6587, 16—21letnih pa celo 23.319 oséb. Številke več dokazujejo kot cele butare bukev, ki lažljivo hvalisajo novo oliko, ktera dijakom dovoljuje obiskovanje psevdoliberalnih kazališč, jim preslavlja in priporoča nevérskega Göthe-ja in druge kužljive pisatelje, veroznanstvo in verske vaje pa hudomušno zatira, kjer in kolikor more. Liberaluhi imajo grozno velika kardela okužene mladine na svoji duši. — Kam pa taki goljufi

tirajo ubogo človeštvo, to priča naslednja dogodba, ki jo „*Canisius-Stimmen*“ 30. sept. naznanjajo iz Novega Jorka.

V Novi Mexiki so „freidenkerji“ pred kacimi leti vstanovili novo mesto z bahaškim imenom „Libral“ (Svobodnjačka). To je imelo kazati, češ. da tukaj ni „vérskega vraštva.“ ampak popolna notranja blaženost, zunanje in notranje blagostanje. Se vé, da tukaj niso smeli zidati cerkve, ne imeti župnika, ne učiti kerščanskega nauka. Za nedeljo se niso menili itd. — In kakošen je zdaj — čez 9 let — sad?.. Devet desetín prebivavcev bi rado zapustilo ta pekel, ako bi kdo hotel njih posestva pokupiti. Mesto še zmeraj nima nobene cerkve, toda pijanštvo, razuzdanost se strahovito razširja, preprirov noče biti konec, promet je na tléh, ob kratkem: o kakem vspchu ni besede, akoravno je to mesto v silo rodovitnem kraju. To naznanjajo celo liberalni časniki... No, liberaluhi — evo vam „vzora.“ kakošen sad da rodijo Vaši nauki! Ali ne vidite v tem ogledalu svoje sramote in naj večje zanikernosti?

Francosko. (*Joana d' Ark. Brezbožne šole*) V mestu Lille-u so katoličani séverne Francije imeli letos svoj navadni shod pod predsedništvom Kambreškega nadškofa Musgr. Dannel-a. Najprej je poročeval škof Orleanski — doklej je dospela zadeva device Orleanske, za katero se dela, da bi bila prišteta med svetnice, in bilo je sklenjeno, da naj vsa Francija sv. Očetu pošlje skupno prošnjo, naj bi se pospešila razprava o Joani d' Ark, ki se želi, naj bi se prištela med svetnice. — Zatim se je precitalo pismo angleškega člana gosposke hiše, lorda Denbigh-a, do barona pl. Avril-a, v katerem je sprožena misel, da naj bi se vstanovilo narodno pravo v keršanskem duhu. Dalje se je goreče pogovarjalo, naj se vstanovi proti-framasonska zveza (liga), za katero so sv. Oče že osnovo naredili. Njen namen bi bil, da pobija vpljiv svobodnih zidarjev, kateri s svojim časništvom in z brezbožnimi šolami delajo nezmérno razdjanje med človeštvom. — Med drugim je tudi Chesnelong z ognjeno zgovornostjo popisoval sedanji žalostni stan katoliške Francije, kateri se more zboljšati le s stanovitim, darežljivim in zedinjenim bojevanjem. Vabil je vse, da naj se junáško upró brezbožni šolski postavi; kajti oni, ki se upirajo, niso prekucuhi, ampak zatiranci, ki se le borijo za svoje pravice. Ko bi vsi katoličani v tem duhu delali proti liberalni brezbožnosti, bi ta peklenska hidra ne požerla toliko mladine.

Amerika. V Baltimoru so pred kratkim škofje imeli posvet za osnovanje katoliškega vseučilišča. Od tam se je št. pavelski škof Ireland s škofom Keane-om podal v Rim, kjer se utegne muditi več mescev, ne mara poi leta. Eden namenov škofovega romanja je univerza, ki se ima vstanoviti v Ameriki, pa da bi se za njo pridobili evropejski učenjaki za profesorje, v prvo za bogoslovski oddelek. (No, kapacitete — na nože!)

V Vabašah (duhovniji našega misijonarja Trobca, v št. pavelski škofiji) so nedavno obhajali sv. misijon čé. gg. Stulz, Kellogg in Ryan. Kacih 1000 ljudí je prejelo ss. zakramente. Sprememba prejšnjega Sommereisenškega poslopja v Mankati v stanovanje in šolo za Sestre Naše ljube Gospé (Notre-Dame) se je popolnoma posrečilo. Sestre podučujejo tudi v glasbi, v risanju in slikanju, pa v vsih ženskih ročnih delih.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata,

naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Hči priporočuje bolnega očeta za zdravje. — Terde vratni osebi za spreobrnjenje. — Ohranjenje službe. — Grozno zgubljen mladeneč za poboljšanje. — Neka „korporirana učilnica.“ da bi se zlobni duhovi ponižali, ukrotili. — Mladeneč v zadregi za dušno in telesno pomoč. — Dve osebi na prošnje N. lj. G. in sv. Jožefa za zdravje; in za vravnavo časnih reči, za dosego plače. — Sestra priporočuje svojo na očeh in sicer bolno sestro za pomoč. — Bolna deklica priporoča se v pobožno bratovsko molitev za zdravje; ako ozdravi, bode zahvalo naznanila. — Na uogi bolna za zdravje priporočena v Jezusovo presv. Serce, Mariji zdravju bolnikov in sv. Jožefu, posebno, da bi bila obvarovana strašne operacije. Uslišanje se naznani. — Otroci, preužaljeni zaradi staršev, ki so vinu udani in nerodnega obnašanja, da žuga vsa lepa domačija priti v tuje roke in ne bomo vedeli kam domú, jih prav ponižno priporočamo v molitev in prosimo Marijo za priprošnjo, da se spreobernejo. O presveto Jezusovo Serce, usmili se nas!

Zahvale.

Sv. Anton pomaga. „Glöcklein S. Francisci“ ima med drugimi to-le zahvalo:

„B...“ v avgustu 1886. „Po mnogih neprijetnostih, ki so nam jih že poprej napravili hudobni jeziki, je prišla še poslednja in narhujša poskušnja na našo družino, da je namreč oče čisto neprevidoma zgubil službo, ne da bi se nam odpiralo kako upanje do drugega zaslužka. V tej sili nismo imeli družega upanja več, kakor le samo k Bogu in njegovim svetnikom. in obhajali smo torej 9dnevnicu k presv. Jezusovemu Sercu, preblaženi Materi Božji, sv. Frančišku, sv. Antonu in Mariji Frančiški. Ker med tem ni kazalo, da bi se naše stanje zboljšalo, je bilo naše zaupanje močno pretreseno. Odmenili smo vender še eno 9dnevnicu opraviti k sv. Antonu, dasiravno se po človeški previdnosti ni odpirala nobena pot k pomoči. To pot pa je prišla pomoč vse obilniše kot je bilo vredno naše zaupanje: bila je dobra služba in popolno rešenje iz vsih omenjenih neprijetnost. Z veseljem torej rešimo svojo obljubo, ki je bila: za eno sv. mašo dati, eno voščeno svečo darovati, in uslišanje v „Glöcklein-u“ naznaniti, in kličemo vsakemu, ki je v stiskah, z dobrim sercem: „Ako išeš čudeža, teci k sv. Antonu.“

I. C.

Serčno zahvalo izrekam N. lj. G. presv. Jezusovega Serca in sv. Jožefu, ker sem bil zdaj in tudi že poprej v imenitni zadevi na njuno prošnjo pri Bogu uslišan in rešen velikih skerbi.

Učitelj.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

20. svečana.

Sv. Eleterij spoznovavec in škof, je s tako gorečnostjo in s takim vspehom razširjeval sv. kerščansko vero, da je, kakor se bere, enkrat v enem tednu enajst tisoč spreobrnjenecv kerstil. Hvalijo ga tudi zavoljo njegove posebne ljubezni do revežev. Občudovali so ga pa posebno zaradi čudežev, ktere je Bog po njem delal nad slepimi, gluhimi, hromimi itd. Krivoverci ga pa, se vé, niso mogli terpeti: zato so ga nekega dne iz zgolj sovraštva na poti počakali in tako stepli, da je kmalo potem umerl leta 532.

Sv. Evherij, škof, je kmalo spoznal nečimurnost tega sveta, zato se je svetu odtegnil in stopil v neki

cerkven red. Po smerti njegovega strica, škofa Orleauskega, je duhovščina in ljudstvo njega izvolilo vikšega pastirja. Ko je pa zavoljo stanovitnega zagovarjanja cerkvenih pravic bil pregnan od svoje ljube čede, šel je zopet v samostan, kjer je leta 743 umerl. Na grobu njegovem so se godili čudeži.

Sv. Sadot, škof v Selevciji in v Ktezifonu, je živel za časa perzijskega kralja Saporja II. Njegov prednik na škofijskem sedežu bil je sv. Simeon, ktereга god se obhaja mesca aprila. Ta se mu prikaže nekega dne, ter mu naznani, da ga čaka krona mučeništva. Odsihmal se je še bolj skerbno in pridno pripravljaval za smert, in je svojo čedo opominjal k serčnosti in stanovitnosti. Kmalo nato so ga s 128 tovarši vred prijeli, in silili, da naj molijo solnce. Tega pa niso hotli, zato so bili vsi ob glavo djani — pastir in njegove ovčice, leta 342.

Ta dan se obhaja tudi spomin ss. mučenikov, kterih število je znano samo Bogu vsegavednemu: bili so vsi na ta dan v Feniciji na povelje cesarja Dioklecijana usmerteni po raznih mukah. Najprvo so jih po vsem životu bičali, da so bili kakor razmesarjeni, potem divjanji so jih izročili zverim, slednjič pa, ko jim le-té niso nič žalega storile, so nektere požgali, druge z mečem umorili. Med njimi so bili štirje škofje: Tiranijon, Silvan, Pelej, Ril, in mašnik Zenobij. Le-ti so druge oserčevali k stanovitnosti, slednjič pa z njimi vred priborili si krono mučeništva.

Listek za raznoterosti.

Naj večja umetnost,

ali:

Zlata pravila.

Med vsimi umetnostmi naj večja je, svoj jezik prav vladati. Učijo te to umetnost naslednja zlata pravila:

1. Raji poslušaj, kakor da bi govoril; bolje je molčati kot govoriti.
2. Govóri raji malo, kot velikokrat, raji dobro, kot veliko.
3. Pomisli, predno govoriš.
4. Nikoli naj nečista beseda ne oskrni tvojih ust.
5. Ne govóri, kadar je serce razdraženo.
6. Govóri ko so poprej govorili drugi, — redkokrat proti drugim, — vselej dobro o družih.
7. Nikoli se ne izgovarjaj, ako tvoje molčanje ni v pohujšanje.
8. Nikoli ne govóri iz nečimurnosti, vedno s pametnostjo.
9. Nobena laž ne pridi iz tvojih ust.
10. Ne govóri predolgo in ne pretiho.
11. Nič ne prašaj iz nečimurne radovednosti.
12. Ne toži, ne čez osebe, ne čez reči, tudi ne čez vreme. „Božje vreme je“! je rekel neki moder mož, ako je poleti dež zalival žetev.
13. Pri razvedrilih imej pripravljeno prav veselih reči, vse pred Bogom in za Boga.
14. Ne govóri hvale sam o sebi ali o svojih.
15. Pomisli, da od vsake nečimurne besede boš moral odgovor dati.

Tako delaj in boš mož, da bo kaj („Arbeiterfreund“, 9. okt. 1886.)

Nagla smert. V Pleskovcu, mali vasi v Medjimurju, so imeli ženitev. Vsi so bili dobre volje pri bogati mizi, kar se v hipu zgrudi oče ženinov na tla ter ostane pri priči mertev.

(„Gosp.“)

Zoper pijančevanje. C. kr. namestništvo v Gradcu je pri dež. odboru vprašalo, ali bi ne kazalo skleniti kake postave zoper pijančevanje. Le-ta pa misli, da še kaže čakati, pač pa da je dobro, ako se gosposkam naroči, naj pazijo na kerčmarje, na njihove godbe in policijsko uro. („Gosp.“)

Bog nam ohrani pamet! Pri Sp. Dravberku je nek posestoik znorel ter se zavil v slamo, potem pa sam sebe in svojo hišo zažgal. Se vé, da je zgorel on in njegova hiša. Zapustil je ženo in par malih otrok. („Gosp.“)

Martinček. Mali pobožen deček, po imenu Martin, prišel je nekega dne domú brez zimske suknje, katero je nosil še le nekoliko dni. „Kje imaš pa suknjo, Martine?“ vpraša ga mati začudena.

„O, ljuba mati!“ odverne deček, srečal sem ubozega dečka, kateri ni imel suknje in ga je zelo zeblo, zato sem mu pa dal svojo. Sv. Martin, moj patron, je dal polovico svojega plašča ubožčku; jaz sem mu pa dal celega, ker polovica bi bila gotovo premajhna zanj.“

Ne poljubujte otrók „Eco“ piše, da pri nastopu zimskega časa se nikoli ne more zadosti zaterjati v prid malih, da naj se opusti slaba razvada, otrók poljubovati na lice in še huje na usta. Rečeno je bilo že večkrat, da večina prehlajenj, kašljev in bolezní v gerlu pri otrocih je pripisati zanikarni navadi poljubovanja, kakor da bi ne bilo drugih načinov za skazovanje prijaznosti. Vsak zdravnik namreč vé, da vsak kašelji, ki se vcepi otroku s poljubljenjem, je zelo nevaren zadevnim organom, ki še niso razviti. Ako bi se poslušalo dano in ponavljano svarilo, bi bili bolj redki smertni slučaji pri otrocih in prihranile bi se mnoge solze.

Bog nas vari pijanosti! Nekaj grozovitnega se je dogodilo blizo Cedar Rapids-a v Ameriki. Neki Čeh, Ant. Tobup, ki ga je bila pred kacimi štirimi leti strela oplazila in je od tistega časa nekaj terčen, se je napil in je v pijanosti zažgal hlév in hišo kmeta „Verba,“ ko vstanovnikov ni bilo domá. Pritekli ste gasit sosedi, žena Jožefa Novotny-eva in žena Iv. Louvar-ja, tema je ta zveraki norec s sekíro glavé preklal! Le s težavo so besnega človeka premagali in pogasili ogenj pri hiši. Hlév s petdeseterimi govedi in svinjami je pogorel.

V stoljnici št. klavdiški v Ameriki sta bila 24. okt. posvečena gg.: Iv. Sroka in Ciril Zupan O. S. B. Pervi je imel novó mašo v poljski cerkvi v Duluth-u, drugi pa v okrožju z imenom „Krain.“

Opomba za Božič. Ubi Officium S. Anastasiae ex Indulto Apostolico (uti in Dioecesi Labacensi die 6. Februarii) vel quia Titularis est aut Patrona, specialiter peragitur, nihilominus in 2. Missa Nativitatis Domini illius commemoratio faciendá est, ut in Missali praescribitur; eo quod commemoratio isthaec non vices quidem praestat ejus Officii, sed fit simpliciter ratione Stationis, quod in Missali indicatur ante istam Missam his verbis: Statio ad S. Anastasiam. (Vide Meratus p. I. tit. 7. n. 2. et p. IV. tit. 3. n. 9.)

V Rimu je 11. grud. umerl učeni kardinal Jan. K. Franzelin, rojen Avstrijanec (v Tirolih 1816). R. I. P.

V Rim na velike slovesnosti za duše v vicah, ki bojo zadnje dni t. m. in ki smo jih že omenili drugi pot, se je podal včeraj prečastiti gospod kan. Anton Urbas, kot vodnik bratovščine za duše v vicah v Senklavžu.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Prestavljeni so čč. gg. duh. pom.: Porubski Jož. iz Kočevja v Senožeče, Berčé Ant. iz Senožeč v Sódražico, Kunavar Iv. iz Sodražice v Kočevje.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Jan. Šlakar 3 gld. — F. K. 2 gld. — Neimen. gospod 1 gld. — Neimen. dobrotnica 5 gld. — Dve Neimen. 40 kr. — Preč. gosp. zlatomašnik Karol Tedeschi 5 gld. — Nekdo za pridne učence 2 gld. — Preč. gosp. župnik Fr. Karun 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. gosp. Fr. Dolinar, župnik v Horjulu. za sveto leto 60 gld. — Čast. g. Ign. Vrančič, župnik v Zagradcu. 2 gld. — Čast. g. Avg. Šinkovec, kaplan v Prečini. 5 gld. — Č. g. Gr. Malaverh 9 gld. 40 kr. — Č. g. Fr. Gregori z Breznice 1 gld. 45. — Iz Leskovca 24 kr. — Č. g. Gašper Vilman na Selih pri Šumbregu 17 gld. 60 kr. — Čast. g. J. Kos, kaplan pri Stari Cerkvi na Kočevskem 5 gld. — Č. g. župnik Al. Kumer 2 gld. 31 kr. — Josefa Bončar 30 kr.

Za sv. Očeta: Čast. g. župnik J. Golob iz Motnika 8 gld. — Terez. Sajevec 2 gld. — Preč. g. dek. dr. J. Šterbenec 23 gld. 53 kr.

Za sveto leto: Čast. g. kapl. Jan. Šlakar 3 gld. — Janška fara po čast. gosp. župniku 22 gld. — Neimen. dobrotnica 10 gld. — Neimen. 1 gld.

Za pogorelce v Kuteževem: Neimenovana 1 gld. — Neimenovane dobrotnice, ki se posebej v molitev priporočé, 20 gld. — „Duhovnik v Ljubljani v imenu umerlih daruje 50 gld.“ — Neka dobrotna družina 12 gld. — Škofja Loka po preč. g. župniku 5 gld. — Po preč. g. Rozmanu 1 gld. — F. K. 5 gld. — Neimen. dobrotnica 30 gld.

Za afrikanski misijon: Nabirke v Št. Rupertu 4 gld. — G. p. o. Fr. Omejic 1 gld. za odkup. zam. otrók. — Ternovska fara v Ljublj. po preč. g. župniku Fr. Karunu 31 gld.

Za cerkev sv. Martina v Zilski Bistrici: Čast. g. G. Malaverh 2 gld.

Za bratovščino za duše v vicah: Č. g. G. Malaverh 2 gld. 78 kr. (Vpraš.: Za katero bratovšč., ker jih je več? Vr.)

Za misijone: Neimenovana dobrotnica 5 gld.

Za razširjanje sv. vere: Č. g. župnik Ant. Zorman s farani v Nevljah 20 gld. za sv. leto.

Za čč. oo. Trapiste v Marija-Zvezdi: Nekdo 17 gld. **Za pogorelce občine Jablanica v dolnjem Zemunu:** Č. g. župnik Jan. Golob iz Motnika 4 gld.

Za misijone v Aziji in Afriki: Neimen. 10 gld.

Za Don-Boskov misijon v Torinu: Neimen. 10 gld.

Za misijon v Bulgariji: Č. g. Jož. Laznik 2 gld.

Za vstav Polikarpa Anastasijada v Carigradu: Č. g. Jož. Laznik 2 gld.

Za poškodeane v Berdski fari: Iz Št. Vida na Dol. 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. G.—r v S.: Oboje prejel. Serčna zahvala in pozdrav.